

Dyslexieprotocol (d.d. 11-2014)

Ernstige, enkelvoudige dyslexie:

Om in aanmerking te komen voor **de diagnose ernstige, enkelvoudige dyslexie en behandeling** binnen de vergoedingsregeling (via de zorgverzekering), dient er sprake te zijn van

- Ernstige leesproblemen (behorend tot laagste 10%), of ernstige lees- (behorend tot zwakste 16%) én spellingsproblemen (behorend tot laagste 10%)
- Didactische resistentie (minimaal 3-6 maanden specifieke interventies uitgevoerd door de zorgspecialist in de school, gebonden aan methodes, minimaal 1 uur per week)
- Een dyslexietyperend profiel (insluiten van fonologische problemen)
- Enkelvoudigheid (uitsluiten van andere mogelijke verklaringen)

Voor onderzoek en behandeling binnen de vergoedingsregeling is géén harde ondergrens qua intelligentie bepaald. Sommige behandelaars houden echter wel de grens van minimaal een IQ van 70 aan. Behandeling kan eventueel wel gestart worden, maar dient dan eerder geëvalueerd te worden (moet wel een minimaal niveau hebben om te kunnen profiteren van de behandeling).

Kinderen met ADHD kunnen ook in aanmerking komen voor vergoede behandeling, maar de ADHD dient minimaal 6 maanden onder controle te zijn (bijvoorbeeld met medicatie). Overige didactische prestaties dienen in die periode wel te zijn gestegen, lees- en (eventuele) spellingproblemen blijven bestaan. Een dyslexieverklaring kan wel worden afgegeven, ook als de ADHD niet stabiel is.

Het hebben van een primaire taalstoornis (algemeen of specifiek) is een uitsluitingcriterium. Deze kinderen komen niet in aanmerking voor vergoede behandeling. Er kan eventueel wel een dyslexieverklaring worden afgegeven.

Informatie is gebaseerd op het Protocol Dyslexie Diagnostiek en Behandeling 2.0, opgesteld door het Nationaal Referentiecentrum Dyslexie (NRD).

Dyslexie:

Kinderen die niet aan alle voorwaarden voldoen om onderzoek (en behandeling) via de vergoede zorg te krijgen, kunnen in sommige gevallen wel in aanmerking komen voor een **diagnose dyslexie en een dyslexieverklaring**. Dit onderzoek moet door ouders zelf betaald worden. Er dient dan sprake te zijn van

- Ernstige lees- en/of spellingsproblemen (behorend tot laagste 16%)
- Didactische resistentie (minimaal 3-6 maanden specifieke interventies uitgevoerd door de zorgspecialist in de school, gebonden aan methodes, minimaal 1 uur per week)
- Intelligentieniveau van minimaal 70

NB: Het hebben van een dyslexieverklaring betekent dus niet automatisch dat een kind ook in aanmerking komt voor onderzoek en behandeling binnen de vergoedingsregeling.

Informatie is gebaseerd op richtlijnen van Stichting Dyslexie Nederland (SDN).

Stappenplan voor aanmelding voor dyslexieonderzoek en behandeling (extern):

Aanbod en signalering in de klas

In alle groepen dient het taalaanbod te worden bekeken en besproken met de IB'er. In overleg met de dyslexiespecialist kunnen er eventueel extra oefeningen aangedragen worden. Mogelijk kan de logopediste een rol spelen in het groepsgewijs aanbieden van een specifieke oefening en uitbreiding van het taalaanbod.

Voor alle kinderen die Avi 1 niveau nog niet beheersen, of op Avi 1 niveau lezen, wordt de Signaleringslijst Dyslexie ingevuld (in groepsmap). Deze lijst dient in de eerste week van november ingevuld te worden door de groepsleerkracht. De week daarop worden de lijsten besproken met de IB'er.

Bespreken

Er kunnen op meerdere manieren aanwijzingen voor dyslexie gevonden worden. Soms blijken er bij de aanmelding van een leerling al aanwijzingen te zijn voor dyslexie. Wanneer de psycholoog de dossieranalyse doet ten behoeve van het ontwikkelingsperspectief, kunnen deze aanwijzingen naar voren komen. De psycholoog bespreekt dit dan met de IB'er. Ook kan het zijn dat de leerkracht in de klas aanwijzingen ziet voor dyslexie. Dit kan naar aanleiding van het werken in de klas, de toetsresultaten van een leerling of na het invullen van de Signaleringslijst Dyslexie aan het licht komen. Daarnaast kunnen ouders hun bezorgdheid bij de leerkracht uiten. Wanneer de leerkracht signalen heeft, bespreekt hij deze met de IB'er.

Wanneer de leerling met de IB'er is besproken, vraagt de IB'er, indien dit nog niet gebeurd is, aan de leerkracht om een signaleringslijst dyslexie in te vullen. De signaleringslijst en het dossier worden daarna door de psycholoog geanalyseerd. Gekeken wordt of er aanwijzingen worden gevonden voor dyslexie en/of andere problematiek in eerder psychologisch onderzoek.

Vervolgens vindt er overleg plaats tussen de IB'er en de psycholoog. Gedurende dit overleg wordt er een advies geformuleerd. Een samenvatting wordt vastgelegd in het logboek en het ontwikkelingsperspectief van de leerling.

Wanneer er voldoende aanwijzingen worden gevonden voor dyslexie én een kind mogelijk in aanmerking kan komen voor dyslexieonderzoek, een dyslexieverklaring en/of behandeling, wordt er gestart met het inzetten van Kurzweil. Tevens vindt er een gesprek met ouders plaats. Indien ouders naar aanleiding van dit gesprek akkoord gaan met het dyslexietraject, wordt van ouders verwacht dat zij een verklaring ondertekenen waarin zij aangeven de intentie te hebben om hun kind, na afronding van de specialistische begeleiding binnen school, te laten onderzoeken op dyslexie. Hierna wordt de leerling verwezen naar de dyslexiespecialist voor begeleiding, om aan het hardnekkigheids criterium te voldoen.

Indien er niet voldoende aanwijzingen zijn voor dyslexie, een leerling niet voldoet aan de voorwaarden om voor onderzoek in aanmerking te komen, of wanneer ouders niet akkoord gaan met het dyslexietraject, zal er geen verwijzing naar de dyslexiespecialist plaatsvinden. Er dient dan opnieuw overleg te worden gevoerd tussen de IB'er en de leerkracht, waarbij er een Individueel Handelingsplan (IHP) zal worden opgesteld.

Specialistische individuele begeleiding

Begeleiding door de dyslexiespecialist vindt plaats binnen de school en is voor een periode van 6 maanden. De specialistische behandeling bestaat uit minimaal 1 uur per week begeleiding gericht op de lees- en/of spellingsproblemen. Er dient gewerkt te worden aan de hand van een methode. Wanneer er gedurende het traject van begeleiding AVI/DMT wordt getoetst, zorgen de leerkrachten ervoor dat de dyslexiespecialist in het bezit komt van een kopie van de toetsafname. Indien nodig toetst de dyslexiespecialist zelf aanvullend, om aan de drie meetmomenten te komen die noodzakelijk zijn voor doorverwijzing. Na 6 maanden zorgt de dyslexiespecialist voor een evaluatie en eindverslag.

Evaluatie

De dyslexiespecialist schrijft een eindverslag. Dit verslag en de bevindingen van de dyslexiespecialist worden besproken in een kleine commissie, waarbij in elk geval de IB'er en de psycholoog aanwezig zijn. Hier wordt een advies opgesteld. Dit advies kan doorverwijzing zijn voor onderzoek en behandeling (vergoede zorg), of doorverwijzing voor onderzoek en een dyslexieverklaring (buiten de vergoede zorg), ofwel er vindt geen doorverwijzing plaats. Het verslag en advies worden vervolgens gedeeld met ouders. Tevens wordt de informatie opgenomen in het logboek en het ontwikkelingsperspectief van de leerling.

Indien een leerling **niet** voldoende profiteert van de specialistische begeleiding, kan er didactische resistentie worden aangetoond. Voor onderzoek en behandeling van ernstige enkelvoudige dyslexie is het noodzakelijk dat de leerling op de toetsen voor lezen driemaal een E-score behaalt, gedurende de individuele begeleiding. Tevens kan worden voldaan aan de voorwaarden door op de toetsen voor lezen driemaal een D-score of E-score te behalen, én op de toetsen voor spelling driemaal een E-score te behalen. Voor onderzoek en een dyslexieverklaring (buiten de vergoede zorg) kan worden volstaan met driemaal een D-score of E-score voor lezen en/of spelling.

Indien de leerling **wel** significant profiteert van de begeleiding, is er geen verwijzing mogelijk voor onderzoek en behandeling. Er dient dan vanuit gegaan te worden, dat er bij de leerling geen sprake is van dyslexie.

In alle gevallen wordt de specialistische begeleiding na 6 maanden gestopt. Het eindverslag van de dyslexiespecialist bevat adviezen voor het handelen in de klas. Deze worden in een overleg tussen de IB'er en leerkracht verwerkt in een IHP.

Voortgang bij doorverwijzing

Het is aan de leerkrachten om tijdens de rapportbesprekingen met ouders te vragen naar het verloop van onderzoek/behandeling en om eventuele rapportages aan ouders te vragen. Rapportages kunnen bij de IB'er worden aangeleverd, zodat de informatie in het ontwikkelingsperspectief verwerkt kan worden.

Checklist aanmelding dyslexieonderzoek

Verwijzen voor onderzoek en behandeling binnen de vergoedingsregeling:

- Ernstige leesproblemen (behorend tot laagste 10%), of ernstige lees- (behorend tot zwakste 16%) én spellingsproblemen (behorend tot laagste 10%)
- Er dient minimaal 3-6 maanden, minimaal 1 uur per week, gespecialiseerde interventie plaats te hebben gevonden door de zorgspecialist binnen school, gebonden aan methodes .
- Met 3 meetmomenten gedurende de interventies/begeleiding dient te worden vastgesteld dat er sprake is van didactische resistentie.
- Er mag geen sprake zijn van comorbiditeit. Eventueel kan er wanneer de ADHD minimaal een half jaar stabiel is (bijvoorbeeld door medicatie) wel doorverwezen worden. Je moet de stabiliteit echter wel kunnen aantonen, zo moeten de andere didactische prestaties over het afgelopen half jaar wel zijn toegenomen.
- Leeftijdsgrens (vanaf 7 jaar, zolang de leerling in het BO zit).
- Er dient een schoolanamneserapport opgebouwd te zijn (PDDDB 2.0). Dit moet verzonden worden naar de instantie die het dyslexieonderzoek gaat verrichten. Hierin moet zitten:
 - Het aanmeldformulier
 - Basisgegevens uit het leerlingvolgsysteem
 - Beschrijving van het lees- en spellingsprobleem
 - Signalering van de lees- en spellingsproblemen (data, onderzoek (instrumentarium, criteria, resultaten) en de naam van onderzoeker)
 - Duur en inhoud van de extra begeleiding op school en de naam van begeleider
 - De resultaten van de extra begeleiding en een evaluatie
 - Vaststelling van de stagnatie met instrumentarium en normcriteria
 - Argumentatie voor “vermoedelijke dyslexie”
 - Vermelding en beschrijving van eventuele andere leerstoornissen en rapportage door een bevoegd schoolfunctionaris
 - Eventueel eerder afgenomen psychologisch onderzoek dient tevens meegestuurd te worden.